

EESTI TERIOLOOGIA SELTS

Keskkonnaamet

Roheline 64

Pärnu 80010

29. november 2024

Seisukoht ilvese jahi osas

Eesti Terioloogia Selts kogunes 27. novembril 2024 LUS-i majas ja veebis, et arutada Keskkonnaagentuuri ettepanekuid seoses ilvese jahiga eeloleval 2024. aasta jahihooajal. Arutelu kättimise taasalustamisest tuleneb asjaolust, et ilvese arvukus on viimastel aastatel kiiresti kasvanud ning tõendatud pesakondade arv on ületanud 100 piiri, mis on suurkiskjate ohjamise kava kohaselt eeldus ilvese jahi taastamise kaalumiseks (kuid ei kohusta selleks). Keskkonnaagentuur tegi ettepaneku kahe stsenaariumina, millega on täpsemalt võimalik tutvuda Keskkonnaagentuuri esitatud materjalides keskkonnaportaalis. Lühidalt olid stsenaariumid järgnevad:

- Stsenaarium üks pani ette ilvese jahi väikesemahulise alustamise maakondades, kus ilvese asustustihedus on Eesti keskmisest kõrgem ja trend positiivne. Kättimise mahuks pakuti 55 looma;
- Stsenaarium kaks pani ette ilvese kättimise mitte lubamist.

Eesti Terioloogia Selts arutas ettepanekuid ja soovib esile tuua järgneva. Ei ole olemas ühte ja õiget vastust küsimusele, kas ilvese kättimist taasalustada, kuid arutelu selle üle tuleb lähtuda ökoloogilisest tervikpildist ja liikide vahelistest seostest.

Elame, tahame me seda või mitte, piirkonnas kus inimõju meid ümbritsevale loodusele on suur. Eriti märgatav on see mõju ulukite asurkondadele, kelle käekäik sõltub inimeste toimetamisest. Oluline on hallata populatsioone nii, et need oleksid elujõulised ja samas ei ületaks arvukuse muutused ühiskonna taluvuspiire. Praegusel hetkel oleme olukorras, kus ulukipopulatsioonide, karu ja hundi, terviklik ja ajakriitiline haldamine on tõkestatud kohtuvaidlustega. Juriidiliste aspektide vaagimise mõju ulatub ka teiste liikideni.

Rõhutame, et suurkiskjad ja nende looduslikud saakloomad moodustavad ühtse ökoloogilise terviku. Seejuures on siin erilisel oluline roll metskitsele, kes on nii ilvese kui ka hundi looduslikult olulisemaks saakloomaks. Ökoloogilisest vaatest lähtuvalt on ilvese kättimise alustamise peamiseks õigustuseks praegu toidubaasi (metskitse) arvukuse kiire langus, mis on lähiaastatel tõenäoliselt jätkumas. Selle languse põhjused on kompleksed, oma rolli mängib nii liigne metsamajanduse huvidest tingitud kättimissurve, kui ilvese ja hundi arvukuse tõus, mingi roll võib

EESTI LOODUSUURIJATE SELTS EESTI TEADUSTE AKADEEMIA JUURES – Eesti Terioloogia Selts
Struve 2/ 51003 Tartu/ Registrikood 80006078/ www.elus.ee, www.terio.ee

ESTONIAN NATURALISTS' SOCIETY – Estonian Theriological Society
Struve 2/ 51003 Tartu, Estonia/ www.elus.ee, www.terio.ee

olla ka ilmastikul. Hundi kisklussurvet metskitsele võimendab ka hundi teiste saakloomade (põdra, metssea ja kopra) arvukuse samaaegne langus. Võib arvata, et saakloomade arvukuse täiendav langus toob paratamatult kaasa lähitulevikus ka ilvese arvukuse languse, seejuures kannatavad toidunappuse olukorras esmajoones järglastega emasloomad.

Seetõttu on ilvese elujõulisuse tagamiseks eelkõige oluline metskitse, aga ka teiste uluksõraliste olukorra parandamine. Selleks on kaks peamist võimalust - vähendada olulisel määral kütmissurvet ja kiskluskoormust. Kiskluskoormuse puhul võib eriti oluliseks pidada huntide kõrget arvukust, mis ületas möödunud aastal oluliselt ohjamiskavas erinevate osapoolte poolt kokkulepitud maksimummäära (30 reproduktiivset karja). Sellel aastal on suudetud siiski viia see ohjamiskavas lubatud piiridesse (29 karja).

Olukorras, kus ilvese arvukus on hiljuti väljunud madalseisust ning arvukuse kasvu edasine prognoos on pigem pessimistlik, kuid hundi pesakondade arvukus ületas veel hiljuti oluliselt kokkulepitud piire, peame paremaks lahenduseks ilvese kütimisega siiski tänava mitte alustada. Metskitse asurkonna olukorra parandamiseks paneme aga ette peatada täielikult metskitsede kütimine va erandlikud olukorrad ning viia huntide arvukus 2025. aastal 20-25 reproduktiivse karjani.

Eraldi soovime rõhutada, et ulukite populatsioonide hüplik ja läbimõtle mata otsuste ajal toimuv haldamine ei ole jätkusuutlik. Arvestama peab nii toiduahela lülide seisundit ja nende omavahelisi seoseid pikas ajaperspektiivis, kui ka tihenevaid vastuolusid inimese kasvavate majanduslike ambitsioonidega. Suurkiskjate puhul on kokkulepitud plaan kirjas kaitse ja ohjamise tegevuskavas, mis koostati teadlaste, jahimeeste ja teiste huvigruppide koostöös.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Oliver Kalda

Eesti Terioloogia Seltsi esimees